

បុណ្យហិរិពិរុស្សនេគុនាគ្យរៀនបកប្រែដោយអង្គគុលសេតម្លៃគឺ “vision” ដូចនេះ
 “seven times” កន្លង លើកទី 26 បានកុលាយជាអ្វីដលៃ
 «លាក់កំហាំងនៃចំពោះមុខយ៉ាងច្បាស់»។
 អ្នកសិក្សាព្រះគម្ពីរដលៃពញ្ញាចិត្តគម្ពីរមត៌ពិនិត្យមើលផ្ទុកកែវ ប៉ុណ្ណោះ
 ចាត់ទុកពាក្យហិរិពិរុស្សនេគុនាគ្យថាជាពាក្យតម្លៃ
 ប៉ុន្តែពិតជេរើដូចនោះដលៃប្រយោជន៍ចំពោះមុខនាក់របស់ខ្លួនឯង។

Twamanyishijwe ko “buri kintu cyose gifite icyo gisobanura” mu Ijambo ry’Imana, kandi nitwihitiramo kwirengagiza ko mu gice cya munani harimo amagambo abiri atandukanye y’Igiheburayo yahinduweho “iyerekwa,” tuzaba ari twe ubwacu twikururira ubuhumyi bw’i Lawodikiya. Umugani wa kera uvuga uti: “nta bahumye nk’abatumba gushaka kubona.”

“ពលេដ្ឋលៃបានសុរាវផ្សាយ៉ាងដូច្នេះ ហើយបុរមូលផ្តុំចូលគ្នា
នោះវានឹងត្រូវបានយើង ឯសមសុរាវគ្នាយ៉ាងឥតខ្ចោះ។
ពុរវរបទនីមួយៗជាការបំពេញបន្តថែមដល់ពុរវរបទដទៃ
ទំនាយនីមួយៗជាការពន្យល់ទំនាយមួយទៀត
សេចក្តីពិតនីមួយៗជាការអភិវឌ្ឍន៍សេចក្តីពិតមួយផ្សេងទៀត។
និមិត្តរូបទាំងឡាយនៃបុរាណសាស្ត្រនិងសាស្ត្រាចារ្យបានផ្តល់ឱ្យយើងនូវ
គំរូគំរោងការណ៍នៃក្នុងពុរវរបទនីមួយៗមានទឹកដីនៃរបស់វា
គំរូហេតុការណ៍មានន័យទាក់ទងរបស់វា។ ហើយរចនាសម្ព័ន្ធពិស័យទាំងមូល
ទាំងក្នុងគម្រោង និងក្នុងការអនុវត្ត
បង្ហាញសក្តិភាពអំពីពុរវរបទនីមួយៗនិងពុរវរបទនីមួយៗ រចនាសម្ព័ន្ធបែបនេះ
គឺមានបុរាណវិទ្យាចិត្តសាស្ត្រមួយក្នុងពុរវរបទនីមួយៗបញ្ជាក់ពីពុរវរបទនីមួយៗ
ដល់អាចគិតប្រុងក្នុងវិស័យនេះ” Education, 123.

“ඉදිරිදර්ශනය” යන වචනය දැනියලේ අවචන පරිච්ඡේදයේ දස වාරයක් දක්නට ලැබේ; එහෙත් ඒ දස වාරය හඬේරවේ වචන දකෙකින් සමන්විත වන අතර, ඒ වචන දකෙතේ අර්ථය එකසේ නොවේ. ඒවා එකම දසෙ අර්ථවත් කළේ නම්, දැනියලේ එම දස අවස්ථාවන් සියල්ලෙහිම ඒ වචන දකෙතේ එකක් පමණක් භාවිත කරනු ඇත.

දානියලේ වචන දකෙක් ලියා ඇත, මක්නිසාද ඒ වචන දකෙටම ඒවාටම අයත් ස්වකීය අර්ථ ඇත; එයින් එකක් දානියලේ “දුටු” ඉදිරිදර්ශනයක් නියෝජනය කරන අතර, අනෙක ඔහු “ඇසූ” ඉදිරිදර්ශනයක් නියෝජනය කරයි. දහනුන්වන පදයේ “ඉදිරිදර්ශනය” ලෙස පරිවර්තනය කර ඇති වචනය châzôn ය; එහි අර්ථය “දර්ශනයක්”, හෝ “ඉදිරිදර්ශනයක්”, “සිහිනයක්” හෝ “දේවවාක්‍ය ජීර්කාශයක්” යන්නයි. එහි අර්ථ නිරූපණය සහ දානියලේ එය භාවිත කරන ආකාරය පදනම් කරගෙන, මම එය “අනාවැකිමය ඉතිහාසයේ ඉදිරිදර්ශනය” ලෙස හඳුන්වමි.

Veseti ya kwanza ya Danieli sura ya nane, Danieli asema, “nikatokea maono,” na katika veseti ya pili asema mara mbili kwamba “nikaona katika maono.” Kisha katika veseti ya kumi na tatu, huulizwa swali hili: “Maono yatafika lini mwisho?” Matumizi hayo yote ni neno la Kiebrania “châzôn.” Ndipo katika veseti ya kumi na tano tunafika pengine kwenye wakati wa maana sana ambao Danieli alilitumia neno hilo hilo; maana asema, “nilipokuwa mimi”...“nimeyaona maono, nikatafuta maana yake.” Baada ya Danieli kuona maono ya châzôn, alitaka kufahamu yalivyomaanisha. Huu ni ukweli wenye uzito mkubwa kuhusu kufichwa kwa zile “nyakati saba” za Mambo ya Walawi ishirini na sita katika sura hiyo.

Yeye pia anatumia neno **châzôn** katika aya ya kumi na saba na ya ishirini na sita. Neno “maono” linatokea mara kumi katika sura ya nane ya Danieli, na neno **châzôn** linawakilisha mara saba kati ya matukio hayo. Danieli analitumia mara nne lile neno jingine la Kiebrania linalotafsiriwa kuwa “maono”. Neno hilo jingine la Kiebrania ni **mar’eh**, nalo humaanisha “mwonekano”.

Châzôn adiyeya Daniel suri yaa aabaane tuoni kei sagi nyei, la mar’eh adiyeya nnaani; la banja kei koori ke ten ninaja a tan English puor “vision” ni Daniel suri yaa aabaane ni. Sagi la nnaani ke piel kei ndokondo, ba puori Daniel ne mar’eh puor laa dok banj kei ka ba taari ne a maali fungoni ni; a ne suri yaa piel laa ntano ni, wa Daniel “sought for the meaning” ne châzôn vision ne saakora yele prophetic history ni, la “there stood before” wa “as the appearance of a man.” Puor ne “appearance” laa mar’eh. Lee ni, Daniel a taari mar’eh nnaani Daniel 8 ni, la ba lebsi wa dok yel nyena ngma kei banj a fungoni tere “appearance,” la yela ataasa la ba lebsi wa ke “vision.”

Ndzi nga ringanyeti ku sola vanhu lava hundzuluxeleke Bible ya King James. Kambe swa boha ku xiyiwa leswaku eka ndzimana ya khume na nharhu, ku kumeka rito ro ri roxe ntsena leri engeteriweke eka Bible ya King James (sacrifice), leri Mupfumeleri a vulaka hi ku kongoma leswaku, “a ri nge wa tsalwa.” Mupfumeleri u tlhela a vula leswaku rito leri engeteriweke a “ri engeteriwe hi vutlhari bya vanhu.” Eka ndzima yoleyo yi fanaka, marito mambirhi yo hambana ya Xiheveru hinkwawo ma hundzuluxiwile tanihi rito rin’we ro fana ra Xinghezi. Xivangelo lexi endlaka leswaku ku va swa nkoka ku lemuka ku hambana exikarhi ka marito lawa mambirhi i xa nkoka swinene.

A bitaika, hou au, aui Daniela, na kite i te orama ra e i kimi i tona tikanga, inaha, tera te hoê taata te huru i tia mai i mua iaku. E ua faaroo au i te reo o te hoê taata i rotopu i te pae no Ulai, o tei pii mai, e i parau mai, E Gabriela, a faaite i teie taata i te maramarama no nia i teie orama. Daniela 8:15, 16.

Tangi Daniel “châzôn lidal mo don rtogs par ’tshal” zhing rang gis dañ-po “mthong ba’i” “snang ba” de’i don btsal ba’i tshe, Khristosyis Gabriel la Daniel la khañ du “go bar byed” par gsungs so, de ni rang gis dañ-po “thos pa’i” “mar’eh snag ba” de rtogs par bya ba’i phyir ro. Daniel ni lung bstan gyi lo rgyus kyi snag ba de go bar ’dod kyang, verse bcu gsum pa la Palmoni zhes ngos bzung ba’i Khristos—gsung ba po de nyid—gis Gabriel la Daniel la “mar’eh snag ba” go bar byed par bskul gyi, “châzôn snag ba” go bar byed par ma yin no. Verse bco lnga dang bcu drug gi nang du Gabriel gyi dgos pa gsal bar bstan pa ni, Daniel la “mar’eh snag ba” go bar bya dgos pa de yin te, de ni “vision” zhes bsgyur ba’i tshig yin la don ni “snang tshul” zhes bya ba yin gyi, Daniel gyis go bar ’dod pa’i lung bstan gyi lo rgyus kyi snag ba de ma yin no. Gabriel gyi las ’gan ngo shes ma byas na, Leviticus nyi shu rtsa drug gi “lan bdun” de mngon sum du sbas pa ltar gyur ro.

ادته‌ی‌ئێ نام‌هه‌ له‌ نوارد‌ڕێ‌گ‌ره‌و «ن‌ی‌ن‌ی‌ب» كه‌و‌ ی‌ه‌كه‌ی‌ یر‌ب‌ی‌ ع‌ی‌شو و‌ود‌ره‌ه‌، ادش‌ش‌ و‌ تس‌ی‌ب‌ ی‌ته‌ی‌ئێ له‌ ی‌ی‌ته‌ی‌اش‌ ی‌ی‌ت‌س‌ا‌ڕ‌ ی‌ه‌و‌من‌در‌ك‌ و‌ب‌ ن‌ا‌كه‌ل‌ی‌ل‌ك‌ ن‌ی‌ر‌ته‌ی‌كه‌ره‌س‌ له‌ ك‌ئ‌ی‌كه‌ی‌ مه‌ت‌ئ‌به‌د‌ مه‌ته‌ی‌ئێ و‌ه‌ئ‌ و‌، ن‌ه‌ه‌ ی‌ه‌وه‌ «ت‌اك‌ ت‌وه‌ح» ی‌ه‌ر‌ا‌به‌ل‌ ل‌ای‌ن‌اد‌.

Û dîtîna êvarê û sibehê ya ku hate gotin rast e; lewra tu wê dîtînê bigire, çimkî ew dê ji bo gelek rojan be. Daniel 8:26.

Akiikyo kya makumi abiri na sita, “okubonesebwa okw’akawungeezi n’enkya” kwe kubonesebwa kwa mar’eh, ekitegeeza “endabika”; naye okubonesebwa okwateekwa “okuggibwako ekibikka” kwe kubonesebwa kwa châzôn okw’ebyafaayo eby’obunnabbi. Ebigambo “akawungeezi n’enkya” bye byawula era ne biraga enjawulo wakati w’okubonesebwa ebbiri. Kino kikola bwe kityo olw’ekyokulabirako ekirala eky’ensonga ey’obuntu mu kufulumya Bayibuli. Ensonga ey’obuntu yali erimu bannabbi bombi abaawandiika ebigambo bya Bayibuli, era n’abo abaagivvunula. Bayibuli, nga bwe kiri ne Kristo, eraga okugattibwa kw’obwakatonda n’obuntu. Obuntu obwo bwakka okuyita mu byafaayo, okuva ku Adamu oluvannyuma lw’okwonoona kwe okutuuka ku abo abaawandiika era ne bavvuunula Bayibuli. Kristo ne Bayibuli byombi Kigambo kya Katonda, era Kigambo kya Katonda kirongoofu, kubanga obwakatonda obw’okugattibwa okwo bulijjo bwawangula ekkomo lyonna eryali mu mubiri.

Paulo, mtumishi wa Yesu Kristo, aliyetwa kuwa mtume, aliyetengwa kwa ajili ya Injili ya Mungu, (ambayo alikuwa ameiahidi tangu zamani kwa manabii wake katika Maandiko Matakatiifu,) kuhusu Mwana wake, Yesu Kristo Bwana wetu, ambaye kwa jinsi ya mwili alizaliwa kutokana na uzao wa Daudi. Warumi 1:1–3.

Muvumbo “mpingushilo na makushe” wamoneka pimunakumo mu Mazu a Lesa, kabili lyonse usalulwamo nge “mpingushilo na makushe,” ngefyo wali muli vesi yakwe amakumi yabili na mutanda, kabili ngefyo usalulwamo kenshi mu nkani ya kulenga mu Genesisi iyo ikapitulukamo ukutila, “kabili kwali mpingushilo kabili kwali makushe...” Icine cine, kabili icine conse caba no mutengo washo (kabili ici cine nacilenga ukwiluka), apalepela peka mu Baibele apo imvumbo “mpingushilo na makushe” tayasalulwamo nge “mpingushilo na makushe” (ngefyo caba muli vesi yakwe amakumi yabili na mutanda), ni muli vesi yakwe ikumi na bana iya Daniele cinekonse. Pala, kabili pala peka mu Mazu ya Lesa, imvumbo ya “mpingushilo na makushe” yasalulwamo fye

nge “nshiku.”

Naye akaniambia, Hata siku elfu mbili na mia tatu; ndipo patakatifu patatakaswa. Danieli 8:14.

Mavèèlà aa-ithânà maithûni ma mûno, mwi sula yila yimwe ya Danieli, mûgambo wa Kîhibirania “hwa-kyonû na hwa-kîcha” ûmanyîitwe ta wûmanyîitwaga mîaka yôonthé; no mûthûni ûla wî ngûvio ya katikati na mûti wa kûsimamia wa Uadventisti, mûgambo ûla nî wàmanyîitwe tu ta “matukû.” Ni ûtumia wa kî kindû kîvathî îkyeîsye atafasiri a Bibilia ya King James makasya kûlya kwitikania kwa ngwatanîo mûnene atîa? Maamanyîite mûgambo ûla mûthûni wa mîongo îîlî na îtandatû mûkwatanîe na kîla kûoneka kûngî kwa mûgambo ûla mûno mû Bibiliani yonthé. No mûthûni wa ikumi na ina, mavèèlà aa-ithânà mbere wa mûthûni wa mîongo îîlî na îtandatû, ûndû wa bûndû wao nî waasîye ûteanî wa mwanya mûsîku wa kûsungia mûno ûhoru wa kîûlîso kya mûthûni wa ikumi na itatû. Nake kîûlîso kya mûthûni wa ikumi na itatû kyathécete mûgambo ûmwe (sacrifice), ûrîa ndwawîrîrwe kwongelw’a Bibiliani. Ngai nîwendaga mûthûni wa ikumi na ina wîmame nzeve mûno na kwa ûteanî wa mwanya mûsîku. Na kwa kwîka ûguo, nîanonanyîte o na kîrîa Gabrieli aathanîtw’e amanyîsye Danieli.

Kuu ya kumi na sita, Yesu alimwamuru Gabrieli amfahamishe Danieli maono ya mar’eh, licha ya ukweli kwamba Danieli alikuwa akitafula kuelewa maono ya châtôn ya historia ya kinabii. Kuu ya ishirini na sita yasema kwamba “maono ya jioni na asubuhi yaliyosemwa” yalikuwa “ya kweli.” Maono ya châtôn yalikuwa “mwono” wa kinabii, lakini maono ya mar’eh “yalisemwa,” kwa maana yalikuwa yametamkwa. Yalitamkwa katika kuu ya kumi na nne wakati Palmoni aliposema, “hata jioni na asubuhi elfu mbili na mia tatu; ndipo patakatifu patakapotakaswa.” Kuu ya ishirini na sita yatumia usemi “jioni na asubuhi,” huku yakiyatambulisha kuwa ndiyo maono yaliyokuwa “yamesemwa” ili kubainisha tofauti kati ya maono hayo mawili katika Danieli sura ya nane. Maono ya historia ya kinabii ambayo Danieli alikuwa “ameyaona,” na ambayo Danieli alitaka kuyaelewa, yalikuwa tofauti na maono yaliyokuwa “yamesemwa” ambayo Danieli alikuwa “ameyasikia.” La muhimu zaidi, maono ambayo Danieli “aliyasikia” ndiyo yaliyokuwa maono ambayo Gabrieli alipaswa kumpa Danieli ufahamu wake.

Bumuntu bwâfwangile mu kutondolola Biblia Yeesu Yera bwalembile ijwi “kumona kwa biprofita” inshita ikumi mu nshapita ya munaana iya Danieli, kabili mu kuchita ifyo bwafishile ubupusano pakati ka kumona kumo uko “kwamwenwe” ne kumona kumbi uko “kwumfwike.” Mu kuchita ifyo, bwafisile ukushindika uko kulangisha ukuti ubufwayo bwa kwa Kristu bwali ubwokuti Danieli amfwe kumona uko “aumfwile,” ukucila pa kumfwa kumona uko “amwene.” Ubu twalakwata ukutalusha ico Gabrieli achita pakuti akwanishe umulimo wakwe uwo apelwe.

Nuko ye anîsim cîgeykena, ez bîm, u ez rî mîn ser rûyê xwe; lê wî jî mîn re got: Fehm bike, ey lawê mirovî; çîmkî dîtin bo dema dawî ye. Ê gava ew bi mîn re diaxivî, ez bi rûyê xwe ber bi erdê ve ketim nav xewneke kûr de; lê wî dest lî mîn kir û mîn lî ser linganê xwe rawestand. Ê wî got: Va ye, ezê te agahdar bikim ka di dawîya paşîn a hêrsê de çî dê bibe; çîmkî dawî dê di dema diyarkirî de be. Daniel 8:17–19.

Gabriel ugbu a amalite oru ya nke ime ka Daniel ghota ohu ah nke mgbede na ututu puku abuo na nari ato, nke bu eziokwu. O buru uzọ mee ka o mara na ohu nke akuko ihe mere eme amuma

ahụ, ọhụụ cházôn, ga-adi “n’oge ọgwụgwụ.” Mgbe ahụ, mgbe Daniel nọ n’ura amụma, Gabriel meturū Daniel aka ma guzobe ya n’onodu kwụ ọtọ. O gwara ya, “Aga m eme ka i mara.”

Avo nango Palmoni (Kristo), kà Gabriel asho, kùkà ání: “Gabriel, yà mon nínshán yì mar’eh nì mímik nì sáfú nà màkàchàk.” Gabriel àní kù à yà Daniel “shìn nìn yà nàwù nì à kùvù nì ùnyà nì hàn.” Avo nà! Nàvo “times jèèmbè” nì Leviticus 26! A shìr kù tèkník nì ànàbì nì kù Gabriel à yèèng hàn nàwù kùvù kùvù kà shà nà shìr nìwùng nà ànyik àshi nìwùng! Tèkník nàvo nì “line upon line, here a little and there a little”.

Mu kitabo “Ibitekerezo ku gitabo cya Daniyeli n’Ibyahishuwe”, cyanditswe na Uriah Smith (icyo Abadiventisiti bose, ndetse n’abaturanyi babo, bakwiriye kuba bamenyereye), Smith agira icyo avuga ku mirongo ya cumi n’irindwi kugeza ku ya cumi n’icyenda yo mu gice cya munani cya Daniyeli:

“Tha mu aithris choitchionn gun tig a’ chrìoch aig an àm shuidhichte, agus gun dèan e aithnichte dha cìod a bhios ann aig deireadh deireannach na feirge, tha e a’ tòiseachadh air mìneachadh na seallaidh. Feumar a thuigsinn gu bheil an fhearg a’ gabhail a-steach ùine shònraichte. Dè an ùine? Dh’innis Dia da shluagh, Israel, gun dòirt e orra a fhearg air sgàth an aingidheachd; agus mar sin thug e stiùireadh a thaobh ‘prionnsa aingidh, mi-naomha Israeil:’ ‘Thoir air falbh an ceann-fhallainn, agus cuir dhiot an crùn.... Tilgidh mi bun-os-cionn, bun-os-cionn, bun-os-cionn e: agus cha bhi e ann tuilleadh, gus an tig esan dom buin a’ chòir; agus bheir mi dha e.’ Eseciel 21:25–27, 31.

“Yino ni igihe cy’uburakari bw’Imana ku bwoko bwayo bw’isezerano; igihe urusengero n’ingabo bizakandagirwa munsì y’ibirenge. Ikamba ry’ubwami ryakuweho, n’ikamba rirambikwa rikurwaho, ubwo Isirayeli yashyirwaga munsì y’ubwami bwa Babuloni. Ryarongeye rihirikwa n’Abamedi n’Abaperesi, ryongeye n’Abagiriki, ryongeye n’Abaroma, bihuye n’incuro eshatu iryo jambo risubirwamo n’umuhanuzi. Nuko rero Abayahudi, bamaze kwanga Kristo, bidatinze batatanira hirya no hino ku isi; maze Isirayeli yo mu mwuka ifata umwanya w’urubyarwo nyakuri rw’umubiri; ariko bari munsì y’ubutegetsì bw’imbaraga zo ku isi, kandi bazahaba kugeza igihe intebe ya Dawidi izongera gushyirwaho,—kugeza igihe Uwo ari we muragwa wayo ukwiriye, Mesiya, Umwami w’amahoro, azazira, maze icyo gihe ayihabwe. Icyo gihe uburakari buzaba burangiye. Ibyo bizabaho ku mpera y’iki gihe, marayika agiye kubimenyesha Daniyeli.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 201, 202.

Smith atangikile “mutifu wa busungu,” watandikile apo Manase atwalilwe ku Babiloni na baasiliya mu mwaka wa 677 BC. Ico cakulenga bulanda, Smith asenda ukupondolwa kwa Sedekiya mu 586 BC no kucipela nganshi nge kutendekela kwa nshita ya “mutifu wa busungu” uwalembwa mu vesi wa pa naini. Smith talalondolola nangu panono ico cilepilibula pakuti vesi yalanda iti “impela ya kulekelesha ya busungu.” Alicisenda fye nge “busungu,” nomba nga kuli “impela ya kulekelesha” ya busungu, indimi no kulondoloka kwa mano filingile ukuti na pa butuntulu pabe no “mpela ya kutendekela” ya busungu. Smith alishibe ukuti imyaka amakumi mutanda na pabili iya butekwa yatendekela no kulwisha kwa kutendekela kwa Nebukadinezari kuli Jehoiakimu mu 606 BC, lelo alipangile ukuti ukutendekela kwa nshita ya busungu kwali ku kulwisha kwa citatu kwa Nebukadinezari, uko kwacitikile kuli Sedekiya, imfumu ya kulekelesha iya Yuda.

Kwa uaminifu manabii waliendelea na maonyo yao na mashauri yao; kwa kutokuwa na hofu walinena na Manase na kwa watu wake; lakini jumbe zile zilidharauliwa; Yuda iliyorudi nyuma haikutaka kusikiliza. Kama dalili ya yale ambayo yangewapata watu hao iwapo wangeendelea bila kutubu, Bwana alimruhusu mfalme wao kukamatwa na kikosi cha askari wa

[illegible]

Usiku katika maono nikaona, na tazama, mmoja aliye kama Mwana wa Adamu akaja pamoja na mawingu ya mbinguni, akamwendea huyo Mzee wa Siku, nao wakamleta karibu mbele zake. Naye akapewa mamlaka, na utukufu, na ufalme, ili watu wote, na mataifa, na lugha zote, wamtumikie yeye; mamlaka yake ni mamlaka ya milele, yasiyopita kamwe, na ufalme wake ni ufalme usioweza kuangamizwa. Danieli 7:13, 14.

“Kristo kwiza kwa kuba Umuherezi Mukuru wacu akinjira ahera cyane, kugira ngo yeze ubuturo bwera, nk’uko bigaragazwa muri Daniyeli 8:14; kuza k’Umwana w’umuntu agana Ahahoze kera, nk’uko byerekanwa muri Daniyeli 7:13; no kuza k’Umwami mu rusengeru rwe, nk’uko byahanuwe na Malaki, byose ni ibisobanuro by’igikorwa kimwe; kandi ibyo nanone bigaragazwa no kuza k’umukwe aze mu bukwe, nk’uko Kristo yabivuze mu mugani w’abakobwa cumi bo muri Matayo 25.” Intambara Ikomeye, 426.

ی بئیتک یامنب دل وهی .درکهن ساب «یی پرووت یی اتۆک نی ی اود» ی هکهی ی کهرس مرصن ع شمس وهی و ،ارک ووتو مکرهس مباب ادش من هم ی مدهرس دل ادوهی ی وهی ی دن اسان مک موته و مکرود زوری ادوهی مک ووب وهی ی ن اشین اهموره ،درکئپ ی تسده ای قی دس شئپ ی اشاپ وود مک ی هی ی تهی الی دهب مهی ل هگهل .ووب ادل باب ی تال مسده ریژ دل رتشیئپ ،تئین ی بب یۆخ ی سوون هراچ ای قی دس ی وهی شئپ وهی ؛هکهن امی مپ ی ل مگ ره بمارمب ادوخ یی پرووت ی هوام مهی: «ی تو اتشیه ،شهن ای ارکشائ من دربال یۆخ و متسار هب ،وهی ره بهل .» ن ئردن ئروه ب ئپ ریژ دل اپوس و مکاگزوری پ متس یوئپ مک ی هی هوام ی تهی ای دل «تئیشئکده مژئرد دن هچ» ی رای سرپ و ل ای ناد ی مهت شهه ی ش مپ «ادوخ یی پرووت ی هوام» 1844 ی ره بئۆتکۆئی 22 اتهه :ووب وهی ش هدر اوچ ی تهی ای ی مال مو . تاکده تسهوی مپ ادهزئس

Okuhandazibwa omu burembezi bwa Babulooni kikaba kiri ebyafaayo ebya hati na hati ebikatandikire omu mwaka gwa 677 BC, kandi ne bikeyongerayo okutuuzza omu 1844. Eki kiseera nikyenkana emyaka enkumi ibiri na magana ataano na makumi abiri, ekyo kikaba kiri, mazima, “ebihe by’omusanvu” ebya Abaleevi abiri na mukaaga. Okuhendera kw’ekyo kiseera kwabairewo nga 22 Okutooba, 1844, kukaha Danieli omujurizi gwa kabiri aha “okworekwa kwa mar’eh” okw’emyanya ibiri n’ebikumi bisatu eby’obwire bw’omugoroba n’obw’enkya.

Geburieriire Gabriele amanye Danieli amenye neza rya yerekwa, kandi icyo Gabriele yakoze ni ugutanga umuhamya wa kabiri ku itariki y’irangira, ari yo 22 Ukwakira 1844. Nta ko yatanze gusa umuhamya wa kabiri wo gushimangira itariki y’isohozwa ry’ubuhanuzi bwombi bw’ibihe, ahubwo kandi, nk’uko Smith yabigaragaje neza, igihe kijyanye n’uwo muhamya wa kabiri werekeye 1844, cyari cyaramaze kugaragazwa mu murongo wa cumi na gatatu nk’igihe ubuturo bwera n’ingabo byagombaga gukandagirirwa muni y’ibirenge. Ikibazo kiri mu murongo wa cumi na gatatu ni iki: “Iyerekwa ryerekeye igitambo gihoraho, n’igicumuro cy’umupfagararo, rizamara igihe kingana iki, kugira ngo ubuturo bwera n’ingabo bikandagirirwe muni y’ibirenge?” Icyo gihe ni cyo cyari “ibihe birindwi” byo mu Balewi makumyabiri na batandatu.

Smith nake amonini nyi, anaa alikwepa kulitangua, ni kwamba “ghadhabu” ya aya ya kumi na tisa ilikuwa “mwisho wa mwisho” wa ghadhabu hiyo. Iwapo kuna “mwisho”, basi pia kuna “mwanzo”, na Danieli anataja wakati “ghadhabu ya kwanza” ilipokwisha, katika sura ya kumi na moja. Anaitambulisha upapa ukitawala wakati wa Enzi za Giza, naye anasema kwamba upapa ungefanikiwa hata ghadhabu ilipotimizwa, au kuisha.

Naye mfalme atafanya kama apendavyo; naye atajiinua, na kujitukuza juu ya kila mungu, naye atasema mambo ya ajabu juu ya Mungu wa miungu, naye atafanikiwa hata ghadhabu itakapotimizwa; kwa maana lile lililoamriwa litatendeka. Danieli 11:36.

Vhesi ya makumi tatu na sita inaeleweka sana kuwa ndiyo vhesi ambayo mtume Paulo anainukuu kwa maneno yaliyobadilishwa katika waraka wake wa pili kwa Wathesalonike.

Mundu n̄umwe atam̄uheenye na njira o yothe; n̄iḡukorwo m̄uthenya ūcio nd̄ugooka, ona mbere ḡutikaũkaga kw̄ih̄ura kwa mbere, na m̄undũ ūr̄ia wa mehia ak̄iguũrwo, mwana wa ḡucun̄jwo; ūr̄ia ūr̄ikanaga na kw̄inua iḡũrũ r̄ia kimwe k̄iose ḡit̄itwo Ngai kana k̄ir̄ia ḡiaaḡir̄irwo; n̄iguo we ta Ngai aikare Hekarũ-inĩ wa Ngai, ak̄ionania we mwene atĩ n̄iwe Ngai. 2 Thessalonians 2:3, 4.

Paulo apwa “munu wa masumu” yina kele mpi “mwana wa kubebisama,” yina “kele kunwanisa mpi kumikembisa yandi mosi na zulu ya nyonso yina kebingamaka Nzambi, to yina kesambilamaka,” kele mpi “ntinu” yina “tasala landila luzolo na yandi; mpi yandi takumina yandi mosi, mpi takumikumisa na zulu ya nzambi nyonso.” Bansiku nyonso zole kele kutadila papa ya Roma. Daniele sonika nde papa tasakana mbote, disongidila nde kutambula na ntuala, tii kuna “nganzi be kulungisama.” Nganzi yina na verse ya makumi tatu na sambanu vandaka “kuzengama.” Ndinga “kuzengama” zola kutuba “kulumuna mpasi.”

Upapa ulipokea “jeraha lake la mauti” mwaka wa 1798, na wakati huo “ghadhabu ya kwanza” ilikamilishwa au ikakomeshwa. Neno “kukamilisha” maana yake ni kumaliza au kukoma. Mwisho wa “ghadhabu” katika sura ya nane, na aya ya kumi na tisa ulitambulisha mwisho wa kipindi ambacho patakatifu na jeshi vilipaswa kukanyagwa chini. Hicho kipindi kiliisha mwaka wa 1844, lakini ghadhabu ya “kwanza” iliisha mwaka wa 1798.

“okushalira kw’omuheru” kwahwa mu 1844, emyaka enkumi ibiri na magana atano na makumi abiri enyuma y’aho omugabe Manase yatwarirwe i Babuloni n’Abashuri mu 677 BC. “Okushalira” okw’okubanza kwahwa mu 1798, emyaka enkumi ibiri na magana atano na makumi abiri enyuma y’aho obukama obw’omwiguru obwa Isiraeli butwarirwe mu buja n’Abashuri mu 723 BC.

Mu buku wa Danieli muli bingi bya kwambapo pa “bipindi musanvu” bifisama, kabili tukalanda pali ifyo mu nkani yesu iyakonkapo.

“Na kwa malaika wa kanisa la Walaodikia andika: Haya ndiyo asemayo Aliye Amina, Shahidi aliye mwaminifu na wa kweli, mwanzo wa uumbaji wa Mungu; Nayajua matendo yako, ya kuwa wewe si baridi wala moto: laiti ungekuwa baridi au moto. Basi, kwa kuwa wewe ni vuguvugu, wala si baridi wala moto, nitakutapika utoke kinywani Mwangu. Kwa sababu wasema, Mimi ni tajiri, nimejitajirisha, wala sina haja ya kitu; nawe hujui ya kuwa wewe u mnyonge, na mwenye mashaka, na maskini, na kipofu, na uchi.”

“Bwana hapa anatuonyesha ya kwamba ujumbe utakaobebwa kwa watu Wake na wahudumu ambao Amewaita kuwaonya watu si ujumbe wa amani na usalama. Si wa kinadharia tu, bali wa kiutendaji katika kila sehemu. Watu wa Mungu wanawakilishwa katika ujumbe kwa Walaodikia kuwa katika hali ya usalama wa kimwili wa dhambi. Wametulia, wakijiamini kuwa wako katika hali ya juu ya mafanikio ya kiroho. ‘Kwa kuwa wasema, Mimi ni tajiri, nami nimejitajirisha, wala sina haja ya kitu; nawe hujui ya kuwa wewe ni mnyonge, na mwenye mashaka, na maskini, na kipofu, na uchi.’”

“Udanganyifu gani ulio mkubwa zaidi unaweza kuzipata akili za wanadamu kuliko kujitumaini kwamba wako sahihi wakati wamekosea kabisa! Ujumbe wa Shahidi wa Kweli huwakuta watu wa Mungu wakiwa katika udanganyifu wa kusikitisha, ilhali ni waaminifu katika udanganyifu huo. Hawajui kwamba hali yao ni ya kusikitisha machoni pa Mungu. Wakati wale wanaonenwa wanajipendekeza kwamba wako katika hali ya juu ya kiroho, ujumbe wa Shahidi wa Kweli huvunja usalama wao kwa tangazo la kushangaza la hali yao ya kweli ya upofu wa kiroho, umaskini, na unyonge. Ushuhuda huo, ulio mkali sana na wenye ukali, hauwezi kuwa kosa, kwa maana ni Shahidi wa Kweli asemaye, na ushuhuda Wake lazima uwe sahihi.”

Testimonies, volume 3, 252.

